Nogmaals 'Robusta' en 'Zeeland'

Van de Heer J. Westveer, Keurmeester van de N.A.K.B. te Kapelle (Zld), ontvingen wij de volgende reactie op het artikel in „Populier" van november 1964 van Ir. V. M. Steenackers over de meerklonigheid van P. 'Robusta'. Het verheugt ons bijzonder, dat de Heer Westveer zijn mening heeft willen geven. Uitwisseling van ervaringen tussen praktijk en onderzoek is immers één van de voorwaarden voor een betere populierenteelt.

De Redactie

Als lezer van het tijdschrift „Populier" heb ik met veel belangstelling het artikel gelezen over de meerklonigheid van Populus c.v. Robusta in het nummer van november 1964.
Ik neem aan, dat de Hr. Steenackers de twee populiereklonen behandelt, die in Nederland verhandeld worden onder de namen P. c.v. Robusta en P. c.v. Zeeland. In dit verband wil ik opmerken, dat er volgens mij in het artikel wel enkele onjuistheden vermeld zijn.
Over het algemeen kan ik mij met dit artikel wel verenigen, behalve met het gedeelte waarin de kenmerken worden beschreven.

Punt 1: Pop. 'Robusta', scheut bruin-grijs. Er hoort volgens mij nog bij, dat deze scheut ook nog hoekig is en meer opvallende lijsten heeft dan P. 'Zeeland'. Bij Pop. 'Zeeland' is de scheut groengrijs en niet of nagenoeg niet hoekig.
Punt 2: Knoppen van Pop. 'Robusta'. Steenackers schrijft o.m. dat deze knoppen scherp verlengd zijn, maar volgens mij zijn deze stomp, dus niet scherp, en tegen de scheut aanliggend en bruin van kleur. De knoppen van P. 'Zeeland' daarentegen zijn scherp verlengd en groen-bruin van kleur en de punt afstaand van de scheut. De twee kenmerken zijn het hele winterseizoen te constateren en zeer kenmerkend voor deze twee klonen.
Wat betreft de lengte- en dikte-groei en de gevoeligheid voor bladziekten zoals roest en Marssonina, dit is volgens mij juist gesteld. De gevoeligheid voor Dothichiza is volgens mij niet onafscheidelijk te zien van de bladziekte Marssonina: dus een plant gevoelig voor Marssonina is tegelijkertijd ook gevoelig voor schorsbrand.
Wat virusziekten betreft is de 'Robusta' gevoeliger en meer vatbaar dan de 'Zeeland'.

Interview met een klompenmaker

De heer A. M. Traa, eigenaar van een klompenfabriek te Liempde, Noord Brabant, is druk bezig in zijn bedrijf als wij hem bezoeken, doch heeft wel een ogenblik tijd, vooral als hij hoort dat wij iets willen weten over de verwerking van wilgenhout in de klompenindustrie.
Er zijn maar weinig goede wilgen te krijgen zegt de heer Traa, de meeste stammen geven te veel afval en er zijn te weinig bomen van behoorlijke dikte.
Van de wilg is vrijwel alleen de onderstam te gebruiken. Een goede 'Liempde' wilg heeft ook nog wel productief hout in het bovenstuk van de boom.
Zoals de zaken momenteel staan verwerk ik liever populier voor klompen, doch ik heb nogal veel klanten die naar wilgenklompen vragen en die blijf ik zoveel mogelijk bedienen.
Het verwerken van wilgenhout is voor de klompenmaker nadeliger dan dat van populier. Uit 1 m^3 wilgenhout komen 10 tot 15 paar klompen minder dan uit een m^3 populierenhout. Het afvalpercentage is hoger door meer noesten, veel losse ringen, meer gedraaid hout, taaier hout, stamrot en meer krimping van het hout.
De kostprijs van de wilgenklompen is ook hoger dan bij de populier door een grotere arbeidsintensiteit, zoals meer arbeid bij het zagen, meer arbeid bij het uitboren en schuren van de klompen. Het populierenhout laat zich gemakkelijker bewerken en is daardoor minder kostbaar in de bewerking. Ook bij het drogen in de droogkast moet men bij wilgenklompen voorzichtig zijn i.v.m. krimping. Wat de eisen betreft die aan het wilgenhout gesteld worden, moet in de eerste plaats genoemd worden een behoorlijk zuivere onderstam van minstens 5 meter en een omtrek op borsthoogte van 150 cm, doch deze bomen zijn momenteel vrijwel niet te koop. Verder moeten er in het hout geen losse ringen voorkomen, geen rotte plekken in de stam en geen draaigroei. De betere of slechtere kwaliteit van de wilg hangt echter ook veel af van de grondsoort waarop de boom gegroeid is en van de wind. Op kleigrond b.v. zijn de wilgen meestal maar kort en gedrongen en geven naar verhouding weinig bruikbaar klompenhout. Op goede zandgrond en stroomdalgronden zijn de wilgen meestal het best. Op goede populierengronden zijn de wilgen meestal ook goed. Het is niet zo dat men op minder goede gronden nog een productieve wilg kan telen. Ook moet men wilg niet aan stromend water planten. De bomen hebben dan vaak losse ringen in het hout. Aan de 'Liempde' wilg geef ik wel de voorkeur, niet dat de kwaliteit beter is, maar deze wilg heeft minder noesten en groeit rechter en scheutiger. Treurwilgen zijn ook wel te gebruiken, doch vaker losringig. De klompenmaker spreekt verder nog van de „zwarte" en de „witte" wilg. De zwarte wilg heeft een donkere en ruwe bast. Het hout is zachter dan van de witte wilg en rot ook bij grote snoeiwonden gemakkelijk in. Een wilg moet niet teveel gesnoeid worden, dan gaat de groei er uit. De witte wilg heeft een meer grijze bast en is beter in het gebruik dan de zwarte. De kleur van het wilgenhout speelt geen grote rol. Er zijn klanten die een wilgenklomp willen hebben met een rode houtkleur, waardoor ze er van overtuigd zijn dat ze werkelijk een klomp van wilgenhout hebben gekocht. In wilgen met een rode houtkleur komen nogal veel losse ringen voor. In Noord- en Zuid-Holland verwerken de klompenmakers vrijwel alleen wilgen, daar in deze omgeving veel wilgen voorkomen. Momenteel is 1/3 van mijn klompenproduktie wilg, dit is ten gerieve van mijn klanten.
De prijs van de wilgenklompen ligt *f* 0,50 hoger dan die van populierenklompen. Voor de klompenmaker is het ondanks de hogere prijs van wilgenklompen voordeliger en prettiger werken met populier. Veel mensen dragen liever klompen van wilgen dan van populieren daar deze klompen lichter van gewicht zijn, minder vocht aantrekken en daardoor langer mee gaan.
Tuinders en anderen die vaak in vochtige grond of op natte grond staan, geven de voorkeur aan wilgenklompen omdat deze niet zwaar worden door vochtopname. Ook voor luiken op schepen is wilgenhout geschikt omdat de luiken geen vocht opnemen. Indien betere wilgen aanwezig waren met minder afval zou de verwerking er van kunnen toenemen. Momenteel is het niet aantrekkelijk wilgenhout te verwerken. Ook met het oog op de gestegen lonen en de meerdere arbeid die er aan zit. Het afvalhout van de wilg is moeilijk af te zetten. Dit geldt ook voor het tophout, dat bij de kistenfabrieken niet geliefd is. Het meeste afvalhout gaat weg voor brandhout, terwijl er soms een afzetmogelijkheid is naar een boardfabriek. De prijzen hiervan zijn zo laag dat het niet de moeite loont.

K. Adema